

Rebild Kommune
Hobrovej 110
9530 Støvring

Høring om mulig tilsynssag

Ankestyrelsen har den 13. juni 2023 afgivet en generel udtalelse på baggrund af Børnesagsbarometret for 2022.

Rebild Kommune er en del af Børnesagsbarometret for 2022, og det fremgår heraf, at kommunen i en lang række tilfælde ikke har overholdt reglerne og fristerne i relation til udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse og afholdelse af børnesamtale. På den baggrund skal vi, som led i vores videre undersøgelse af sagen, bede byrådet om at redegøre for, hvilke tiltag kommunen har iværksat for at sikre, at reglerne om og fristerne for udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse og afholdelse af børnesamtale fremadrettet vil blive efterlevet i kommunen.

Vi skal bruge udtalelsen til at vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Vi henviser til kapitel VI i kommunestyrelsesloven.

Vi beder om, at byrådet behandler sagen på det førstkommende møde efter sommerferien og umiddelbart herefter sender udtalelsen til Ankestyrelsen.

Efter modtagelsen af kommunens udtalelse vil Ankestyrelsen vende tilbage med en endelig vurdering i sagen.

Vi vedlægger tilsynsudtalelse af 13. juni 2023.

Venlig hilsen

Linda Søndergaard Christensen

15. juni 2023

J.nr. 23-18272

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Sendt til samtlige
kommunalbestyrelser og KL

Tilsynsudtalelse om kommunernes udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser og afholdelse af børnesamtaler

13. juni 2023

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner gennemfører på baggrund af Børnesagsbarometret 2022 en undersøgelse af 26 kommuners praksis i forhold til følgende punkter:

J.nr. 23-9981

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

- kravet om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse,
- 4-måneders fristen for at færdiggøre den børnefaglige undersøgelse, og
- pligten til at afholde en børnesamtale, inden der træffes afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsens undersøgelse gennemføres i to faser.

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Første fase af undersøgelsen er denne generelle udtalelse, der indeholder en redegørelse for reglerne om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse, fristen for færdiggørelse af en børnefaglig undersøgelse og afholdelse af børnesamtaler. Udtalelsen sendes til alle landets kommuner.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

I anden fase af undersøgelsen vil vi sende en høring til de 26 kommuner, og på baggrund af den enkelte kommunes udtalelse, vil vi foretage en vurdering af, om kommunen har iværksat tiltag, som er egnede til at sikre, at reglerne om og fristerne for udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse og afholdelse af børnesamtale fremadrettet vil blive efterlevet i den pågældende kommune.

Nogle af kommunerne har allerede modtaget en høring. Der kan dog være behov for at stille yderligere spørgsmål til de konkrete kommuner. De øvrige kommuner vil modtage en høring i den kommende tid.

Når de 26 kommuner har sendt deres udtalelse til tilsynet, vil hver kommune modtage et særskilt svar.

Konklusion

Resultaterne fra Børnesagsbarometret 2022 viser, at de undersøgte kommuner i 36 procent af de undersøgte sager ikke havde udarbejdet eller opdateret den børnefaglige undersøgelse.

Børnesagsbarometret 2022 viser også, at kommunerne i 65 procent af de sager, hvor der var udarbejdet en børnefagligundersøgelse, ikke havde afsluttet undersøgelsen inden for den lovbestemte frist på 4 måneder.

Endelig viser Børnesagsbarometret 2022, at kommunerne i 45 procent af sagerne ikke havde afholdt den lovpligtige børnesamtale, inden der træffes afgørelse om en foranstaltning.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at det klart fremgår af reglerne, at børnefaglige undersøgelser skal udarbejdes, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, at kommunen skal afslutte den børnefaglige undersøgelse inden for fire måneder, efter kommunen er blevet opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, og at kommunen skal afholde en samtale med barnet, inden den træffer afgørelse om en foranstaltning.

Ankestyrelsen vurderer også, at Børnesagsbarometret 2022 viser, at de 26 kommuner ikke lever op til reglerne på området.

Ankestyrelsen vurderer derfor, at der er behov for at høre de 26 kommuner om, hvilke tiltag kommunerne vil iværksætte for at sikre, at de fremadrettet lever op til servicelovens regler om udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser og afholdelse af børnesamtaler.

Ankestyrelsens gennemgang

1. Baggrund og Ankestyrelsens kompetence

1.1 Sagens baggrund

Ankestyrelsen har på vegne af Social-, Bolig- og Ældreministeriet (daværende Social- og Ældreministeriet) undersøgt kommunernes

sagsbehandling på området for udsatte børn og unge – også kaldet Børnesagsbarometret 2022.

Børnesagsbarometret er en årlig undersøgelse af, om kommunerne overholder centrale krav i serviceloven, når de behandler sager om udsatte børn og unge. Med udgivelsen af Børnesagsbarometret 2022 har Ankestyrelsen i løbet af tre år gennemgået sager (i alt 2140 sager) fra alle landets kommuner - med undtagelse af de tre frikommuner.

Børnesagsbarometret sætter fokus på den juridiske kvalitet i kommunernes sagsbehandling inden for fire områder, der svarer til ministeriets pejlemærker for god kvalitet i sagsbehandlingen:

- Faglig udredning
- Inddragelse
- Valg af relevant indsats
- Opfølgning.

Desuden er kommunernes håndtering af underretninger et tema i rapporterne.

I Børnesagsbarometret 2022 er der gennemgået i alt 697 sager fra 31 kommuner. Sagerne fordeler sig på 375 sager om familiebehandling efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3, og 322 sager om anbringelse efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, hvoraf 15 sager handlede om anbringelse uden samtykke.

1.2 Sagens problemstilling og afgrænsning

Problemstillingen drejer sig grundlæggende om kommunernes overholdelse af visse regler på børneområdet.

1.3 Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen fører således et retligt tilsyn og kan derfor ikke tage stilling til hensigtsmæssigheden af kommunale dispositioner, herunder

sagsbehandlingens tilrettelæggelse, hvis ikke det er reguleret i lovgivningen. Vi kan heller ikke tage stilling til spørgsmål om god forvaltningsskik.

Derudover kan konkrete afgørelser indbringes for Ankestyrelsen som klageinstans. Tilsynets undersøgelse er ikke en gennemgang af de konkrete afgørelser.

2. Regler

2.1. Udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse

Følgende fremgår af servicelovens § 50, om udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse:

”§ 50. Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der medmindre konkrete forhold betyder, at et eller flere af nedenstående numre ikke er relevante i forhold til det pågældende barn eller den unge, skal omfatte barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Stk. 4. I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. §§ 52, 76 og 76 a.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Iværksætter kommunen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Stk. 6. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, jf. § 52, stk. 2, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 7. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Stk. 8. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Stk. 9. Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre. Stk. 4-8 finder anvendelse ved afgørelsen."

I forarbejderne til serviceloven fremgår blandt andet følgende af bemærkningerne til § 50, dagældende § 38 (lovforslag nr. L 8 af 10. juni 2004):

"3. Hovedpunkter i lovforslaget

[...]

3.2 Undersøgelse og handleplaner

Det er vigtigt, at der bliver foretaget en kvalificeret og grundig afdækning af barnets situation fra starten. Det styrker mulighederne for at tilrettelægge sagen hensigtsmæssigt og fra starten vælge de rigtige foranstaltninger.

Efter den gældende § 38 skal kommunen undersøge forholdene for børn, der antages at trænge til særlig støtte. En grundig tværfaglig undersøgelse giver overblik over barnets samlede situation, således at det kan vurderes, om en indsats skal iværksættes, og i givet fald hvilken, med henblik på at skabe sammenhæng og kontinuitet i barnets liv.

Der har vist sig at være problemer med forståelsen af indholdet i en § 38-undersøgelse og udarbejdelsen heraf, og lovforslaget har derfor til formål at præcisere kravene til undersøgelserne, således at der fast indgår bestemte forhold i undersøgelsen. Undersøgelsen skal således afdække både ressourcer og problemer i forhold til følgende punkter: 1) Udvikling og adfærd, 2) Familieforhold, 3) Skoleforhold, 4) Sundhedsforhold 5) Fritidsforhold og venskaber og 6) Andre relevante forhold.

Punkterne giver endvidere mulighed for løbende og systematisk at følge op på, om indsatsen virker efter hensigten, eller om der er behov for justeringer. Samtidig giver de faste punkter og den klare målbeskrivelse bedre grundlag for dokumentation og evaluering.

[...]

3.4. Foranstaltninger

[...]

§ 38-undersøgelse og handleplan i alle sager om foranstaltninger
Udgangspunktet for at kunne vælge den rigtige indsats er, at man ved, hvad der er behov for. En god undersøgelse er derfor en betingelse for, at man fra starten kan vælge den rigtige hjælp,

beskrive formålet med en foranstaltning og løbende følge op på, om foranstaltningerne har de ønskede virkninger. Derfor foreslås det for det første, at der indsættes et tydeligt krav om, at foranstaltninger efter § 40 som altovervejende hovedregel kun kan iværksættes efter, at der er gennemført en undersøgelse efter § 38 eller § 39.”

2.2. Frist for udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse

Reglen om fristen på 4 måneder for afslutning af den børnefaglige undersøgelse fremgår af servicelovens § 50, stk. 7:

”§ 50. [...]

Stk. 7. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.”

I forarbejderne til serviceloven fremgår blandt andet følgende af bemærkningerne til § 50, stk. 7, dagældende § 38 (lovforslag nr. L 8 af 10. juni 2004):

”Til nr. 3
[...]

Om § 38, stk. 7

For at sikre en tidlig indsats er det bl.a. vigtigt, at undersøgelsen af barnet eller den unge gennemføres hurtigt således, at en eventuel hjælp kan iværksættes så hurtigt som muligt. Samtidig er en hurtig gennemførelse af en undersøgelse en fordel, fordi langvarige undersøgelsesprocesser kan være en belastning for de involverede parter.

Der stilles i dag ikke krav til hvor lang tid, der maksimalt må gå, inden en undersøgelse skal være afsluttet. Det foreslås derfor, at undersøgelsen som hovedregel skal være afsluttet senest 4 måneder efter, at kommunen er blevet opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, f.eks. ved at kommunen har fået en henvendelse fra familien, modtaget en underretning om barnet, eller ved at kommunen er blevet

opmærksom på problemer, f.eks. i forbindelse med søskende, jf. § 38, stk. 8. En undersøgelse må anses for at være afsluttet, når kommunen har forholdt sig til de forhold, der fremgår af stk. 2 og 3, og der, jf. stk. 6, er udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes foranstaltninger.

Undersøgelsen bør altid udarbejdes hurtigst muligt. Forhold, som kommunen ikke har indflydelse på, kan i særlige tilfælde betyde, at undersøgelsen ikke kan afsluttes endeligt indenfor 4 måneder. Som eksempel kan nævnes de tilfælde, hvor der er længere ventetid i forbindelse med undersøgelser hos specialister. I disse tilfælde skal kommunen foretage en foreløbig vurdering af barnets eller den unges situation indenfor de 4 måneder og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Under alle omstændigheder skal kommunen altid tage stilling til, om der er et akut behov for foranstaltninger, jf. § 40, stk. 1, uanset om undersøgelsen er afsluttet. Det er således centralt, at barnet eller den unge ikke oplever en periode uden relevant hjælp."

2.3. Børnesamtalen

Reglerne om afholdelse af en samtale med barnet, inden der træffes afgørelse om en foranstaltning (børnesamtalen), fremgår af servicelovens § 48:

"§ 48. Inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Stk. 2. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtals gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt."

I forarbejderne til serviceloven fremgår blandt andet følgende om bemærkningerne til § 48, dagældende § 58 (lovforslag nr. L 137 af 29. januar 2003):

"Lovforslagets indhold

[...]

Inddragelse af barnet

Efter § 58 i serviceloven skal der finde en samtale sted med børn, der er fyldt 12 år, forinden der træffes afgørelse i en sag om foranstaltninger efter kapitel 8, og forinden der træffes afgørelse i en sag om ophør af en anbringelse. Der er efter bestemmelsen således tale om en egentlig pligt for kommunen til altid at give barnet mulighed for en samtale. Barnet har ret til at afslå at udtale sig. Oplysning herom vil i disse tilfælde opfylde lovens krav om, at der skal finde en samtale sted. Forældremyndighedens indehaver kan ikke modsætte sig, at kommunen giver barnet mulighed for en samtale. Efter § 58, stk. 2, skal der for børn under 12 år foreligge oplysning om barnets holdning til den påtænkte foranstaltning, i det omfang barnets modenhed og sagens art tilsiger det.

Socialforskningsinstituttets seneste undersøgelser viser, at børn i alt for ringe grad inddrages i beslutninger om iværksættelse af forebyggende foranstaltninger eller anbringelse uden for hjemmet. Skal den problemstilling løses, skal der iværksættes en målrettet indsats, som dels sikrer, at flere børn inddrages og dels sikrer, at kvaliteten af inddragelsen højnes dvs. at der bliver tale om en reel og ikke bare formel inddragelse af børn og unge i disse vanskelige sager.

På denne baggrund foreslås det, at den nuværende 12-års aldersgrænse ophæves, således at barnet eller den unge som udgangspunkt altid høres, medmindre barnets modenhed taler imod dette.

[...]

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 2

[...]

Til nr. 2

Den foreslåede omformulering af § 58 indebærer, at høring og inddragelse af børn og unge i sager om foranstaltninger efter kapitel 8 kun kan undlades i det omfang en vurdering af barnets eller den unges modenhed tilsiger det. I forlængelse heraf skal det understreges, at den foreslåede ændring ikke skal ses som en adgang til i yderligere omfang at undlade at høre og inddrage børnene eller den unge. Ændringen er begrundet i og tager udgangspunkt i et ønske om øget inddragelse og høring af såvel børn over som under 12 år.

Bestemmelsen indebærer en egentlig pligt for kommunerne til altid at tage udgangspunkt i, at barnet eller den unge skal høres. Det er fortsat intentionen, at barnets eller den unges opfattelse af sagen skal tillægges afgørende vægt ved valget af foranstaltning. I de tilfælde hvor barnets eller den unges holdning til sagen ikke tillægges vægt skal der i sagen foreligge oplysninger om hvorfor barnets eller den unges ønsker ikke kan imødekommes helt eller delvis. Det enkelte barn eller den enkelte unge vil fortsat have mulighed for at afslå at udtale sig om sagen. Oplysninger herom vil i disse tilfælde opfylde lovens krav om, at der skal finde en samtale sted. I enkelte situationer vil barnets modenhed eller sagens karakter kunne begrunde at barnets ikke høres. I disse sager skal der foretages en konkret vurdering af, om hensynet til barnet eller den unge i afgørende grad taler imod, at barnet eller den unge høres eller inddragelse. Der skal ved denne vurdering ikke tages udgangspunkt i hvorvidt »det nytter noget« at høre barnet eller den unge men alene i om barnets situation tilsiger at høring og inddragelse bør undlades.”

3. Ankestyrelsens vurdering

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vurderer på baggrund af resultaterne fra Børnesagsbarometret 2022, at der er anledning til at gøre landets kommuner opmærksom på de gældende regler for udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse, fristen for udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse samt gennemførelse af børnesamtaler inden der træffes afgørelse om en foranstaltning.

Vi bemærker hertil, at Børnesagsbarometret 2020 og 2021 ligeledes har vist udfordringer på disse områder. Vi finder derfor behov for at øge kommunernes opmærksomhed på de gældende regler.

Følgende fremgår af Børnesagsbarometret 2022:

- At kommunerne havde udarbejdet eller opdateret en børnefaglig undersøgelse i 58 procent af sagerne (baseret på 687 sager). I 5 procent af sagerne havde kommunen en lovlig grund til, at den børnefaglige undersøgelse ikke var udarbejdet. Det betyder, at kommunerne i 36 procent af de undersøgte sager ikke havde udarbejdet eller opdateret den børnefaglige undersøgelse.
- At kommunerne havde afsluttet den børnefaglige undersøgelse inden for fristen på 4 måneder i 33 procent af sagerne (baseret på 284 sager). I 1 procent af sagerne havde kommunerne en gyldig grund til ikke at overholde fristen og havde foretaget en foreløbig vurdering af støttebehovet. Det betyder, at kommunerne i 65 procent af de undersøgte sager ikke havde afsluttet den børnefaglige undersøgelse inden for fristen.
- At kommunerne havde afholdt en børnesamtale forud for afgørelsen, hvor der tales om den konkrete foranstaltning i 55 procent af sagerne (baseret på 691 sager). Det betyder, at kommunerne i 45 procent af sagerne ikke har afholdt den lovpligtige børnesamtale forud for, at kommunen træffer afgørelse om en foranstaltning.

Ovenstående procenttal er afrundet, og de summer derfor ikke nødvendigvis til 100.

Børnefaglig undersøgelse

Kommunen er forpligtet til at træffe afgørelse om iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse i overensstemmelse med servicelovens § 50, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte.

Den børnefaglige undersøgelse skal munde ud i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte en foranstaltning, og i så fald af hvilken art foranstaltningen skal være.

Den børnefaglige undersøgelse er en betingelse for, at kommunen fra starten kan vælge den rigtige hjælp for barnet eller den unge, kan beskrive formålet med en foranstaltning, og løbende kan følge op på, om foranstaltningerne har de ønskede virkninger.

Hvis der tidligere har været udarbejdet en børnefaglig undersøgelse skal kommunen vurdere, om der er behov for at udarbejde en opdatering, så de aktuelle forhold belyses.

Fristen på 4 måneder

Den børnefaglige undersøgelse skal være afsluttet senest 4 måneder efter, at kommunen er blevet opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Fristen tæller således ikke fra det tidspunkt, undersøgelsen igangsættes. Der kan være tale om, at kommunen selv er blevet opmærksom på problemer, at kommunen har fået en underretning, eller at familien selv har henvendt sig til kommunen.

Formålet med fristen på 4 måneder er at sikre, at en eventuel hjælp iværksættes så hurtigt som muligt.

Der kan være forhold, som gør, at den børnefaglige undersøgelse ikke kan afsluttes endeligt inden for 4 måneder. Det kan f.eks. være, hvis der er en længere ventetid i forbindelse med undersøgelser hos specialister.

Hvis kommunen ikke kan afslutte undersøgelsen endeligt inden for de 4 måneder, skal kommunen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen. Kommunen skal i den forbindelse altid tage stilling til, om der er et akut behov for foranstaltninger. Det er således centralt, at barnet eller den unge ikke oplever en periode uden relevant hjælp.

Børnesamtalen

Der er krav om, at kommunen taler med barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse om en konkret foranstaltning. Det er den konkrete foranstaltning, som kommunen påtænker at træffe afgørelse om, der skal tales med barnet om.

Der kan dog være særlige forhold, såsom barnets modenhed eller sagens karakter, der taler imod at afholde en børnesamtale.

Børnesamtalen skal gennemføres forud for afgørelsen for at sikre, at barnet eller den unge er bekendt med, hvilken afgørelse kommunen påtænker at træffe, og at barnet eller den unge får mulighed for at udtale sig herom.

Der skal dog foretages en konkret vurdering af, om hensynet til barnet, f.eks. i forhold til barnets alder eller funktionsniveau, i afgørende grad

taler imod, at barnet høres eller inddrages. Herudover vil det enkelte barn eller den enkelte unge have mulighed for at afslå at udtale sig om sagen.

Det betyder, at hvis der på grund af barnets modenhed eller sagens karakter ikke er afholdt en børnesamtale, eller fordi barnet har afslået at deltage i samtale, så skal begrundelsen herfor fremgå af sagens oplysninger. Hvis kommunen på anden vis har fået oplysninger om barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning, skal det fremgå af sagen.

4. Den videre undersøgelse af de 26 kommuner

Som det fremgår ovenfor, vil Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner i anden fase af undersøgelsen sende en høring til de 26 kommuner og på baggrund af den enkelte kommunes udtalelse vurdere, om de tiltag, som kommunen har iværksat, er egnede til at sikre, at reglerne om og fristerne for udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse og afholdelse af børnesamtale fremadrettet vil blive efterlevet i den pågældende kommune.

Nogle af de 26 kommuner, der har indgået i Børnesagsbarometret 2022 er allerede blevet hørt. De øvrige kommuner, der har indgået i Børnesagsbarometret 2022, vil blive hørt inden for kort tid.

Der vil kunne vise sig behov for at stille yderligere spørgsmål til de konkrete kommuner på baggrund af deres udtalelser til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen vil på baggrund af hver enkelt kommunes svar tage stilling til, om der er anledning til at foretage sig yderligere i forhold til den enkelte kommune.

De 26 kommuner vil hver især modtage et særskilt svar.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk.

Venlig hilsen

Cathrine Due Billing
Ankechef

/Linda Christensen

Kopi er sendt til:

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) nr. 47 af 15. januar 2019.

Lovbekendtgørelse om social service (serviceloven) nr. 170 af 24. januar 2022, som senest ændret ved lov nr. 892 af 21. juni 2022